

arbejdsmiljø**NET**

Peter Vesterheden,
Arbejdstilsynets nye direktør,
vil i dialog:

Jeg vil ud
og møde
kunderne

Arbejdsmiljørådgivere:

**Med forskning
under huden**

Underuddannede:

**Lagersikkerhed
på tynd is**

TEMA:

Tunge løft

Indhold

Regler om samarbejde virker	3
Direktøren vil møde kunderne	4
Forskningsbaserede arbejdsmiljøkonsulenter på vej	6
Lagersikkerhed på tynd is	8

TEMA: Tunge løft

Frugt skal pakkes af robotter	11
Anlægsgartnere skal være stærke	11
En hjælpende hånd eksisterer endnu	11
Ikke flere tunge løft for mennesker	12
Kørestol med forprogrammerede ruter	14
Hospitalssengen vender selv patienten	16
Badestol reducerer løfteskader	17
Nye transportvogne til varebiler	18

ArbejdsmiljøNET

Nu over 200 på LinkedIn	20
-------------------------	----

Arbejdsliv

Ingen vil opdage, hvis jeg blev hjemme	22
---	----

arbejdsmiljøNET

Næste nummer december 2014

Deadline for materiale der ønskes optaget i bladet fredag den 14. november 2014

Redaktør Søren Dam Nielsen, Larsen & Partnere, Juliesmindevej 8, 4180 Sorø,
telefon 57 82 02 03, dam@0203.dk, www.0203.dk

Layout Michael Blomsterberg, Fingerprint reklame, www.fingerprint.dk

Tryk Rosendahls Mediaservice, Oddesundvej 1, 6715 Esbjerg N

ISSN 1904-755X

ISSN 1904-7568 (elektronisk udgave)

Annoncer Rosendahls Mediaservice, www.rosendahls-mediaservice.dk
Mediakonsulent Jette Sterndorff-Jessen, 76 10 11 47, jsj@rosendahls.dk

Oplag 800 stk.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for materiale, der uopfordret indsendes
og eventuelt optages under indsenderens navn. Samtidig gøres opmærksom på,
at det optagne ikke nødvendigvis udtrykker ArbejdsmiljøNETs holdning.

ArbejdsmiljøNET er trykt i et oplag på 800 og fordeles til ArbejdsmiljøNETs
550 medlemsvirksomheder; som typisk er repræsenteret i foreningen af bl.a. arbejdsmiljø-
ledere og -konsulenter samt til arbejdsmiljømyndighederne,
hovedorganisationerne og andre arbejdsmiljøaktører i Danmark.

Om ArbejdsmiljøNET

- Mødestedet for virksomhedernes arbejdsmiljøprofessionelle

Formand Charlotte Breinholt,

telefon 41 70 35 85, charlotte.breinholt@biogenidec.com

Sekretær Bente Nørgård, info@arbejdsmiljonet.dk

www.arbejdsmiljonet.dk

ArbejdsmiljøNETs aktivitetskalender

Meld dig til arrangementerne og se udførlige programmer på www.arbejdsmiljonet.dk

Afbud: skriv til info@arbejdsmiljonet.dk

Husk at melde afbud senest 24 timer i forvejen, hvis du bliver forhindret i at komme til et af ArbejdsmiljøNETs gratis arrangementer,
eller send en kollega i stedet for. Hvis du ikke melder afbud, vil du blive faktureret kr. 200,-

Regler om samarbejde virker

AMO-reglerne virker - en arbejdsgruppe er nedsat af beskæftigelsesministeren for at få dem til at virke endnu bedre

En evaluering af reglerne om samarbejde - AMO-reglerne - konkluderer, at reglerne virker efter hensigten. Arbejdsmiljørådet har drøftet evalueringen, og man er i rådet grundlæggende enige om målene med reglerne: Bedre samarbejde, kompetenceudvikling, at arbejdsmiljø skal være et strategisk element og mulighederne for at tilpasse arbejdsmiljøarbejdet efter virksomhedernes konkrete virkelighed, oplyser rådets formand Lisbeth Lollike til ArbejdsmiljøNET.

I konklusionen beskriver evaluatorene, at:

- Der er sket ændringer i AMO mange steder, men ofte uden at det har strukturelle konsekvenser (mht. antallet af arbejdsmiljørepræsentanter, antal repræsenterede eller mængden af tid, repræsentanterne bruger)
- Frontløbervirksomheder har centraliseret arbejdsmiljøarbejdet - det skal

medvirke til et mere systematisk og strategisk arbejdsmiljøarbejde

- Samtidig er arbejdsmiljøarbejdet via årlige drøftelser blevet mere bredt involverende
- Den årlige drøftelse fører til et mere systematiseret arbejdsmiljøarbejde
- Arbejdsmiljøarbejdet er blevet mere professionaliseret
- Arbejdsmiljøarbejdet kobles til øvrige områder, fx det offentlige MED-system og i private virksomheder til miljø
- Arbejdsmiljø er blevet en del af frontløbervirksomhedernes strategi
- AMO har svært ved at arbejde med psykisk arbejdsmiljø
- Supplerende arbejdsmiljøuddannelser inspirerer og giver ny viden.
- Arbejdsmiljøuddannelser styrker kompetencerne i AMO.

UDBREDELSE

- Mere end halvdelen af virksomhederne har lavet ændringer i AMO, men årsagen er ofte en anden end regelændringerne vedr. AMO
- En tredjedel af de mindre virksomheder drøfter ikke én gang årligt
- Det er en udfordring at få AMO-medlemmerne til at deltage på arbejdsmiljøuddannelserne
- Kompetenceudvikling fungerer bedst, når AMO har været involveret i drøftelser af kompetencer. Men kompetenceudvikling er det element fra de nye AMO-regler, der er slået svagest igennem.

ANBEFALINGER

Der nedsættes nu en arbejdsgruppe, som skal komme med nogle fælles anbefalinger til nye initiativer på baggrund af evalueringen. Det sker efter anmodning fra beskæftigelsesministeren. ■

Du kan finde hele evalueringen på Arbejdstilsynets hjemmeside: www.at.dk

Der er også oprettet en fælles informationshjemmeside om emnet: www.amoinfo.dk.

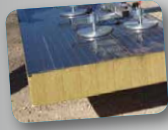
Bordplader

Træ-/gipsplader

Gummiplader

Vægplader

Har du et løftebehov i din virksomhed?

Med liften følger et sæt let udskiftelig miniåg og løftekrog.

SL Industry er udviklet specielt med henblik på brug i industrien, hvor den let kommer frem med sin kompakte opbygning og minimale venderadius.

Liftens åg kan med de to sugekopper løfte stort set alle emner med en lufttæt overflade, mens krogen klarer de fleste andre emner.

Kontakt os for en fleksibel og effektiv løfteløsning til netop dit behov.

N.A. Christensensvej 39
DK-7900 Nykøbing Mors
Tlf.: +45 97 72 29 11
E-mail: smart@smartlift.dk

Se meget mere på
Smartlift.dk

Direktøren vil møde kunderne

Jeg prøver at sikre mig, at jeg har forstået kerneudfordringen derude, hvor vi møder kunden, lyder det fra Arbejdstilsynets nye direktør, Peter Vesterheden

Som øverste ansvarlige for Københavns Fængsler var der ét mål, der stod over alle andre:

- Kriminalforsorgen vil helst ikke have, at kunderne kommer igen, smiler Arbejdstilsynets nye direktør, Peter Vesterheden.

Men er det egentlig så meget anderledes, når man er direktør for Arbejdstilsynet, funderer han?

- Arbejdstilsynet har jo i princippet den samme målsætning. Vi skal have arbejdspladserne til selv at ændre adfærd, så der ikke sker ulykker og nedslidning. Hvis opgaven skal lykkes, så kræver det, at man taler med nogen i øjenhøjde, og får dem til selv at gøre noget ved det, lyder det fra "den nye dreng i klassen", som Peter Vesterheden på et tidspunkt omtaler sig selv.

Der er mange, der gerne vil se den nye direktør, og han vil også gerne møde dem.

- Jeg bruger noget energi i starten på at lære min egen virksomhed at kende. Men jeg har været ude at hilse på Arbejdsmiljørådet, nogle af de store fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer. Jeg har været ude i nogle brancheorganisationer, og jeg skal også ud og have dialog med

Peter Vesterheden blev ny direktør for Arbejdstilsynet i April: - Da jeg så opslaget til stillingen som direktør for Arbejdstilsynet, kiggede jeg på fruen: Det kunne jeg virkelig godt tænke mig, sagde jeg. Det samler det, der virkelig interesserer mig: At skabe gode arbejdspladser.

nogle af de store virksomheder, erklærer Peter Vesterheden.

DET SVAGESTE LED

Hvis man skal fremhæve noget, der kan stå som en overskrift for ArbejdsmiljøNETs interview med Peter Vesterheden, må det være den indstilling, han har taget med sig fra sin tid som officer i Forsvaret om, at ingen gruppe er stærkere end det svageste led. At man kommer længst, når man er et team, som kan og vil samarbejde:

- Mange tror fejlagtigt, at det vigtigste i militæret er at give og parere ordrer. Uden respekt for gruppens forskellige kompetencer og roller kan man ikke løse opgaven. Der skal også være en fælles forståelse for opgaven. Man kan ikke beordre sig fra det hele, slår Peter Vesterheden fast.

CHEFEN OG TEAM-SAMARBEJDET

Som chef for arbejdsmiljøets kontrolapparat glæder det ham, at der i Arbejdsmiljøets tilsynet er en høj grad af enighed om kerneopgaven: At medvirke til at skabe sikre arbejdspladser.

- Medarbejderne går højt op i at løse kerneopgaven. Det er et godt afsæt for et godt arbejdsmiljø, tror jeg. I fængselsvæsnet kunne der være større udfordringer, fordi der var forskellige opfattelser af, hvad man skulle gøre for de indsatte.

Som direktør er Peter Vesterheden formand for MED-organisationen.

- Det er ledelsens ansvar at sørge for et godt arbejdsmiljø. Men det behøver ikke være chefen, der tager ansvaret hver gang. Det er også sundt, at den enkelte medarbejder også tager ansvar for sig selv og sine kolleger, bemærker Peter Vesterheden med afsæt i erfaringerne fra team-samarbejde i Forsvaret og andre tidligere arbejdspladser.

DEN STORE VIRKELIGHED

Kan chefen, der går forrest, respekten for gruppen, enigheden om opgaven, og den enkelte, der selv tager et ansvar også overføres til den store scene? Til hele Danmarks arbejdsmiljø?

- Der er nogle elementer, der går igen fra fængselsvæsnet til arbejdsmiljøet. Dels er der en myndighedsopgave, som handler om kontrol og sikkerhed. Der er også et fokus på støtte og motivation, bemærker Peter Vesterheden på et tidspunkt. Det er også her, han lader

bemærkningen falde om, at man må tale med kunderne i øjenhøjde og få dem til selv at gøre noget. Det kræver forskellige typer kommunikation, fordi kunderne er forskellige.

- Begge steder har man mange forskellige typer kunder: Nogle laver en dumhed og tager deres straf. Nogle er uddannelsesparate, og så er der dem, hvor der skal en særlig indsats til, reflekterer han.

KOMPLEKSITETEN

Arbejdsmiljø i et helt land er selvfølgelig helt anderledes komplekst end i enkeltstående virksomheder.

Peter Vesterheden kommer fra en stilling som chef for Københavns Fængsler.

- Der er rigtig mange spillere. Det vil være godt, hvis man i fællesskab kan udnytte hinandens viden, hjemmesider og vejledninger, så det bliver enklere for den enkelte arbejdsplads at søge rådgivning. Man kan få den tanke, at der næsten er for meget information. Det svarer måske lidt til, når en indsat i et fængsel fik sine rettigheder præsenteret på 22 tætskrevne sider i et ringbind. Måske skal kommunikationen være endnu mere modtagerorienteret, funderer Peter Vesterheden. For den samme metode kan ikke bruges over for alle. Ulykker på byggepladser er noget andet end psykisk arbejdsmiljø på et kontor.

ET GODT GRUNDLAG

Med 2020-planen har Arbejdsmiljøets tilsynet, hvad Peter Vesterheden betegner som et "fantastisk godt grundlag" for sin indsats. Planen er let at kommunikere og forstå. Der er klare mål. Arbejdsmiljøets tilsynet er stadig kontrolapparat. Men noget nyt har sneget sig frem fra bag scenetæppet: Dialog.

- Senest har vi fået penge til en dialog med bygherrerne, for vi vil gerne skabe

forståelse for, at arbejdet med sikkerhed begynder i planlægningen. Tilsvarende har vi fået midler til at rejse rundt i landet for at tale med kommuner og regioner om deres erfaringer med hvordan vold og trusler mod medarbejderne kan forebygges. Det er pludselig en anden type tilsyn. Denne dialog foregår på direktørniveau, for vi vil gerne tale med den øverste ledelse om, hvorvidt de tænker arbejdsmiljøarbejdet ind i deres virksomhed, påpeger Peter Vesterheden. Det er med til at sikre, at virksomheder og organisationer føler sig som en del af det hold, der skal skabe gode arbejdspladser i Danmark.

HVEM ER HAN?

Peter Vesterheden fyldte 61 år i september. Bytter man rundt på tallene, så får man 16. Da han havde den alder, indledte han sin erhvervskarriere: Han tog ud at sejle som messedreng.

- Det var en markant oplevelse for mig, som kom fra et beskyttet miljø. Desværre led jeg af en voldsom bølge-allergi, griner han.

Han kom på officersskole i 1975.

- Jeg havde ellers forestillet mig, at jeg skulle være cand.polit. eller noget i den retning. Men det var en rigtig god uddannelse. Det har aldrig generet mig at være soldat ude på abekatmarken. Jeg har også sprunget i faldskærm i mørke og ramt jorden i urimeligt høj fart.

Efter en tid som sagsbehandler i Forsvarsministeriet, gik karrieren gennem Philips som personalekonsulent, over DR og så til Rigshospitalet på den tid, hvor Lars von Trier lavede Riget. Som personalechef i DSB begyndte arbejdsmiljøudfordringerne at veje tungt: Personpåkørsler, kontrollørers udsættelse for vold og trusler. For tolv år siden kom han til Københavns Fængsler.

- Der vil altid være vold og trusler i et fængsel. Men hvad der er en større belastning for medarbejderne er at arbejde med mennesker med store personlige problemer og i kriser. Hvor meget eller hvor lidt man får tilbage for sin indsats, dét kan presse én rigtig meget, betonede Peter Vesterheden. I fængslerne er det hårdt for mange at se kunderne komme tilbage.

Det skal gøre en forskel. Dét kan man overføre til Peter Vesterhedens vægtning af sit eget, personlige arbejdsmiljø.

- Det betyder rigtig meget for mig, at arbejdet betyder noget, siger han. Arbejdet skal have værdi. ■

Forskning og rådgivning skal gå arm i arm, mener direktør for Arbejdsmiljørådgiverne, Arne Helgesen.

Forskningsbaserede arbejdsmiljøkonsulenter på vej

Rådgivning i arbejdsmiljø skal være forskningens forlængede arm, siger Arbejdsmiljørådgiverne og Det nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø i fællesskab

Var det ikke bedre, hvis de råd, du fik af arbejdsmiljøkonsulenterne, i videst mulige omfang var blåstemplet af arbejdsmiljøforskere?

Med en ny række kurser og en ny skole – Arbejdsmiljøakademiet – satser Arbejdsmiljørådgiverne og Det nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) i et samarbejde på at skabe uddannelser, der kan gøre vejen fra ny viden til ændret adfærd på danske arbejdspladser så kort som muligt. Målet er at skabe rådgivning i arbejdsmiljø i så høj kvalitet som man kan komme af sted med.

- Vi vil gerne vende tingene på hovedet. Det er ingen hemmelighed, at de automationer, som man i dag skal have for at kunne blive arbejdsmiljørådgiver, har fokus på at opfylde nogle formelle krav. De fremmer ikke kvalitetsudvikling. Vi vil gerne skabe et system, der skærer det formelle ned til et minimum og sætter kvaliteten i højsædet, siger Arne Helgesen, direktør for Arbejdsmiljørådgiverne.

KURSER NU

Arbejdsmiljøakademiet er allerede i gang. I løbet af efteråret udbyder

akademiet eksempelvis seminaret *Vejen til reduktion af muskel-skelet-besvær* med professor Andreas Holtermann, NFA, som underviser. Det er ét tilbud blandt flere andre.

Den primære målgruppe er rådgivere og konsulenter, men alle arbejdsmiljøprofessionelle er velkomne, gør Arne Helgesen opmærksom på.

MASTER I FREMTIDEN

Arbejdsmiljøakademiet har tændt op under kedlerne, men der er allerede tanker om at udvide motorkraften.

- Min ambition er, at vi på sigt kan etablere en længerevarende, kompetencegivende uddannelse i arbejdsmiljø i Danmark, siger direktør i NFA Inger Schaumburg.

- Vi går ind for at skabe en ren master-uddannelse i arbejdsmiljø, tilføjer Arne Helgesen.

FORSKERE TÆT PÅ RÅDGIVERE

I virkeligheden kan man sige, at man med Arbejdsmiljøakademiet forsøger at genopføre en bro mellem forskere og praktikere, som delvist er eroderet væk, siden BST'erne forsvandt:

- Efter BST'erne blev demonteret, har markedsvilkårene tvunget mange rådgivere til at tænke i overlevelse fremfor udvikling. Det har især ramt aktiviteter, som ikke gav indtægter – herunder samarbejdet med forskningsverdenen, efteruddannelse og videndeling, siger Arne Helgesen.

Arbejdsmiljøakademiet er kommet til verden for at bremse den udvikling:

- Vi ønsker at stimulere samarbejdet mellem forskning og rådgivningen, da begge områder har brug for hinanden.

"Vi ønsker at stimulere samarbejdet mellem forskning og rådgivningen, da begge områder har brug for hinanden. Forskningen udvikles i en vekselvirkning mellem teori og praksis"

ARNE HELGESEN,
DIREKTØR FOR ARBEJDSMILJØ-
RÅDGIVERNE

Forskningen udvikles i en vekselvirkning mellem teori og praksis. Vi vil styrke dialogen mellem forskere og rådgivere, så praktikerne bliver klædt bedre på, og teoretikerne får feedback fra praksis.

BEDRE DREVNE VIRKSOMHEDER

At bygge op er alt i alt en ganske god

metafor for det ønske, der ligger til grund for Arbejdsmiljøakademiet.

- Perspektivet er kompetenceudvikling og at koble arbejdsmiljøarbejdet på arbejdspladser til kerneopgaven, så arbejdsmiljø kan være med til at skabe bedre drevne virksomheder. Arbejdstilsynets store hammer er selvfølgelig stadig en del

af billedet, men i arbejdsmiljøbranchen trækker det igen over imod at tænke i muligheder frem for påbud og forbud, vurderer Arne Helgesen.

KURSER FOR BEGYNDERE

Et andet tilbud på tegnebrættet er introduktionsuddannelser for begyndere.

- Det er det næste, vi vil prøve at lancere: Et introkursus, hvor man lærer at navigere i arbejdsmiljøsystemet, oplyser Arne Helgesen. Indtil der er etableret rigtige, videregående uddannelser i arbejdsmiljø skal introkurserne være med til at gøre det lettere at være ny og grøn og arbejde professionelt med arbejdsmiljø. ■

Samarbejdet mellem forskning og rådgivning er et af temaerne på Arbejdsmiljøkonferencen AM:2014 i november.

Læs mere om Arbejdsmiljøakademiet på www.bamr.dk

Workshop: Er det muligt at styre forandringer?

Hvordan håndteres forandringer i min virksomhed? Forandringer er en naturlig del af hverdagen i en hvilken som helst virksomhed. Men hvordan afdækkes og håndteres disse forandringer med hensyntagen til arbejdsmiljøet?

Bureau Veritas' workshop "Styring af forandringer?" kan hjælpe dig på vej, mod bedre at kunne besvare disse spørgsmål og håndtere de svære forandringer, når de opstår. På workshoppen deler eksperter på området ud af deres erfaringer, og du får mulighed for selv at deltage i debatten. Deltag i workshoppen og få indblik i styring af forandringer, succeskriterier og mål, risikovurdering samt meget mere. Tid og sted: d. 8. oktober 2014 på Hotel Fredericia i Fredericia.

Læs mere på www.bureauveritas.dk/kurser

Bureau Veritas Denmark · www.bureauveritas.dk · Tlf. 7731 1000

Oldenborggade 1B | Vesterbrogade 149 | Birkemosevej 7 | Vestkraftgade 1
DK-7000 Fredericia | DK-1620 København V | DK-6000 Kolding | DK-6700 Esbjerg

Move Forward with Confidence

LAGERSIKKERHED PÅ TYND IS

Sparsomt uddannede reol-inspektører er en trussel for sikkerheden på virksomhedernes lagre

Sikkerhed på lagre og reoler er et stærkt reguleret område. En række danske firmaer er specialister i at gennemføre de lovpligtige, årlige eftersyn af lagre og reoler med inspektører, som konstant holder sig opdateret med teknisk indsigt og viden om den nyeste lovgivning. Men en ny række virksomheder tilbyder nu samme eftersyn til to tredjedele af specialisternes pris. Det har nu fået virksomhederne i brancheorganisationen for lagerkontrollerende virksomheder til i enighed at gå ud med et budskab: De nye reol-kontrollanter har ikke den nødvendige faglige viden eller tekniske indsigt i det arbejde, de udfører. Det kan være fatalt for sikkerheden på de lagre, de efterser.

- Flere og flere virksomheder med lagre lader sig friste af den lavere pris, som de nye virksomheder på markedet vil udføre kontrollerne for. Men de får altså ikke den samme vare. FLAM melder ud nu for at give de mennesker, der har ansvaret for sikkerheden på lagre et wake-up-call. De får simpelthen ikke

den sikkerhed, der skal til, siger Peter Vestergaard Andersen, administrerende direktør i Thanex, én af FLAM's medlemsvirksomheder.

- Problemet er simpelthen vokset og vokset. For fem år siden var der ikke nogen, der tilbød service på de vilkår, fortsætter han.

REOLER MED OVERVÆGT

Reoler på lagre er konstrueret til at kunne bære et vist antal kilo. Et af formålene med de årlige eftersyn er at sikre, at lagermedarbejderne ikke overbelaster reolsystemerne med for mange varer. Som følge af de nye virksomheder, der benytter medarbejdere uden tilstrækkelig faglig uddannelse, har virksomhederne i FLAM eksempelvis set lagerreoler med flere bærelag, end de er bygget til.

- Vi ved også, at der er sket nogle nedbrud, konstaterer Peter Vestergaard Andersen.

FIND DE KVALIFICEREDE

Det kan være svært at vurdere, om man samarbejder med den rigtige montagevirksomhed. Hvis man vil sikre sig, at det lovpligtige eftersyn af lageret gennemføres af fagligt uddannede inspektører, anbefaler FLAM, at man kontakter et af brancheorganisationens medlemmer.

- Vi har en stor gruppe medarbejdere, som er med til at sikre, at det, vi leverer, er i orden. Vore inspektører har den nødvendige tekniske indsigt og er hele tiden opdateret. Mange i FLAM's medlemsvirksomheder sidder med, når

Aktuel, gældende lovgivning

Der findes en række regler, forordninger og krav til, hvordan man sikrer lagerpersonalet bedst muligt. Gældende lovgivning er Dansk Standard DS/EN 15512 - 15620 - 15629 og 15635. Loven omfatter både danske og europæiske regler på sikkerheds- og arbejdsmiljøområdet.

de europæiske normer bliver lavet, understreger Peter Vestergaard Andersen.

De nye inspektionsfirmaer er typisk

danske firmaer, som har haft opgaver med montage på lagre for nogle af FLAM's medlemsvirksomheder.

- På den måde har de fået lidt informationer, som gør, at de føler, at de kan sælge de pågældende ydelser, påpeger Peter Vestergaard Andersen. Men når det kommer til stykket, har de altså ikke den nødvendige, faglige ballast til at gennemføre inspektioner i en ordentlig kvalitet.

- I branchen ligger vi ellers og konkurre-

rer indædt med hinanden, men på dette område er vi enige om, at kunderne ikke får, hvad de kan forvente, erklærer Peter Vestergaard Andersen.

BEKRÆFTER PROBLEMET

Direktør Hans Henrik Mortensen fra Maskinsikkerhed ApS bekræfter FLAM's observationer.

"Flere og flere virksomheder med lagre lader sig friste af den lavere pris, som de nye virksomheder på markedet vil udføre kontrollerne for. Men de får altså ikke den samme vare. FLAM melder ud nu for at give de mennesker, der har ansvaret for sikkerheden på lagre et wake-up-call"

**PETER VESTERGAARD ANDERSEN,
ADMINISTRERENDE DIREKTØR I THANEX**

Om FLAM

FLAM er brancheorganisation for virksomhederne BITO, Constructor, Hans Schourup, MAS-Høvik, Thanex og Wica. En brancheforening, hvor man forpligter sig til at overholde danske og europæiske regler og lovgivning.

Er arbejdsmiljø en del af din hverdag?

*I dagene **26.-28. november** afvikler vi vores 2½ dags ajourføringskursus - og der er stadig ledige pladser.*

Sammen med kolleger fra hele landet deltager du på et kursus, der er sammensat af helt aktuelle emner og temaer, og som giver dig et overblik over udviklingen på arbejdsmiljø- og sundhedsområdet samt et indblik i hvilke emner og temaer, der kommer på dagsordenen i fremtiden.

Kurset afvikles på Egelund Slot i Fredensborg, som netop har gennemgået en delvis renovering.

Ring til os på 33 38 94 38.

ARBEJDSMILJØ
UDDANNELSE

www.dakurser.dk - mail@dakurser.dk

▼ - Vi har fundet mange fejl, hvor "en lokal handyman" tror, han har fundet et marked, skriver han i en kommentar til Arbejds miljøNET. De beløb, kontrollerne i mange tilfælde udføres for, er useriøst lave, siger han videre.

- Som en mekaniker udtalte: "Jeg har papir på, at min autolift er eftersat, men jeg tør sgu ikke stå under den." Et andet sted havde en excenterpresse amputeret en halv hånd, men det lovpligtige eftersyn til 575 kr. var udført. Der var 15 fejl på maskinen, men de krav, der er formuleret til eftersynet, var udført, konstaterer Hans Henrik Mortensen tørt.

Problemerne findes ifølge Hans Henrik Mortensen i store som små virksomheder, i virksomheder som skilte med, at de har et godt arbejdsmiljø og i virksomheder, som ikke gør. ■

Et af formålene med de årlige eftersyn er at sikre, at lagrene ikke overbelaster reolsystemerne med for mange varer.

Der er penge i det gode arbejdsmiljø

Værdien af et godt arbejdsmiljø er lige til at måle, mener Per Krogager, der som konsulent arbejder med at værdisætte investeringer i bløde værdier i organisationen - hør hans pointer først på CRECEAs Uddannelsesdag. Resten af dagen består af fire workshops, som du selv kan vælge mellem: vidner til mobning, sygefravær, løft eller beredskabsplaner.

Uddannelsesdagen for medlemmer af arbejdsmiljøorganisationen foregår:

Onsdag den 12. november 2014 kl. 9-15.30 på Comwell, Karensmindevej 3, Middelfart

Læs mere om uddannelsesdagen - der tæller som en dags supplerende uddannelse - og tilmeld dig på www.CRECEA.dk eller ring på 70 10 86 00.

Frugt skal pakkes af robotter

Danmarks største frugt- og grøntpakkeri indfører robotter for at klare sig bedre i konkurrencen, for at give større arbejds glæde og for at nedbringe sygefraværet ved tunge løft

I samarbejde med robotfirmaet MRN i Middelfart arbejder Frugt og Grønt Totalpak på Fyn netop nu på at indføre robotarme, som skal assistere medarbejderne med pakningen af frugt og grønt til bl.a. Coop.

SLUT MED TUNGE LØFT

I dag løfter medarbejderne op til fire tons dag efter dag ved pakkebåndet. Når robot-armene først kommer i fuldt sving, skal medarbejderne kun løfte en fjerdedel.

Firmaet håber, at det vil mindske sygefraværet og øge arbejds glæden. Fyringer vil ifølge direktør Finn Jørgensen ikke komme på tale. Robotarmene skal være med til at øge konkurrenceevnen pga. øget fleksibilitet og evne til at løse nye opgaver. Finn Jørgensen forventer derfor, at robotterne kan give mulighed for at ansætte flere medarbejdere.

Arbejdsgiverforeningen Danske Anlægsgartnere lod i august en prøveballon stige til vejrs i bladet Grønt Miljø: Ville det egentlig ikke være en god ide, hvis der var krav til fysisk formåen på anlægsgartneruddannelsen? Eller kunne man ikke tilrettelægge undervisning, der har fokus på at udvikle styrke? Ideen udspringer af, at anlægsgartnerne mange tunge løft i dag ikke bare lige kan udføres af vacuumløftere eller andre hjælpemidler. Hvis man ikke er stærk nok, kan de mange tunge løft ende med skader i muskler og led.

Adgangskravet til anlægsgartneruddannelsen er en afsluttet folkeskoleeksamen. Men ifølge arbejdsgiveren Anders Matthiesen kunne man godt argumentere for, at det er lige så relevant med

fysiske kriterier for at blive anlægsgartner som for eksempelvis at blive politibetjent. Det er nemlig en vigtig kvalifikation i faget, at man er stærk, mener han. Selv har han haft kvindelige elever, der ikke kunne løfte græsslåmaskinen ned fra ladet af bilen. Men de kræfter kan man træne sig til, mener han. I hans virksomhed har de i 14 år haft obligatorisk fysisk træning hver morgen.

Formanden for Det faglige Uddannelsesudvalg for Anlægsgartneri, Flemming Madsen fra 3F, ser umiddelbart ikke fysisk træning på anlægsgartneruddannelsen som noget nært forestående. Til gengæld hilser han de 45 minutters daglig motion på erhvervsskolerne, som indføres med den seneste reform, velkommen.

Den gammeldags metode - en hjælpende hånd - eksisterer endnu

I Jammerbugt Kommune kan en dagplejer søge om praktisk medhjælp, hvis de mange, daglige tunge løft volder vanskeligheder. Ordningen betyder, at kommunen undgår en del sygefravær. Samtidig er en praktisk medhjælp i tyve timer om ugen billigere, end hvis en medarbejder skal sygemeldes eller på førtidspension.

HJÆLPENDE HÆNDER PÅ PLEJEHJEMMET

På plejehjemmene Solbakken i Brovst og Solgården i Fjerritslev, også Jammerbugt Kommune, benytter de sig også af hjælpende hænder. Her kan fastansatte medarbejdere på lignende vis få hjælp til arbejdsopgaver, de har svært ved at klare. I stedet for en sygemelding får medarbejderen tilknyttet en ledig, som kan udføre opgaver under instruktion fra den pågældende medarbejder.

Ikke flere tunge løft for mennesker

Uden gevinsterne inden for arbejdsmiljø havde det ikke kunnet betale sig at indføre robotter til plukning af frugt- og grøntkasser, siger Nettos logistikchef, Jørgen Larsen

Det er ét af de virksomhedsbesøg, hvor man slet ikke er i tvivl om, at man gør bedst i at blive inden for de gule streger, der markerer gående trafik. På den anden side af stregerne myldrer det med arbejdsmiljø i overstrømelse: Gule trucks, som er travlt beskæftiget med at køre paller med frugt og grønt til de – kan man næsten få en fornemmelse af – umættelige robotarme, som plukker kasser med bananer, æbler, pærer, rodfrugter, blomkål, porrer osv. osv., hvorefter de bliver fragtet ud for at brødføde danskerne.

EGNET TIL ROBOT

Robotarmene plukker alle de tunge kasser med grøntsager og frugter, som Netto forhandler i sine butikker. Med enkelte undtagelser. Som ananas, for denne besværlige frugt bliver pakket i emballage i ukonventionelle former, hvilket gør den uegnet til plukning med robotarm. For det kræver faste mål at blive taget om livet af en robot: En længde og bredde på kasserne på hhv. 60 og 40 cm, og helst også samme højde hver gang, men så heldig kan man ikke altid

være, når kasserne lander i Nettos pakkelager i Køge fra alle verdenshjørner.

DE FORSVUNDNE MENNESKER

I de gule trucks sidder der stadig mennesker bag rattet. I plukkeprocessen er de væk. Det er de mange, tunge løft også, som førhen sled på rygge, knæ og albuer af kød og blod. Tilbage er der kun et par håndfulde tilsynsførende, som skal give robotterne en hjælpende hånd, når kasser revner, står skævt eller pludselig vender på hovedkant.

Det har været en spændende proces at nå så langt med automatisering, fortæller afdelings- og arbejdsmiljøleder Lars Stærkær. Han er glad for resultatet.

KAN DET BETALE SIG

Men at lade robotter overtage arbejdet er ikke sådan noget, man bare lige gør, slet ikke hvis det kun handler om at slanke medarbejderstaben.

- Robotterne plukker 25-30.000 kasser pr. dag i et toholdsskift. Man skal op i den volumen, før det kan betale sig. Og selv da kan det kun hænge sammen, fordi vi også

har et mål om at forbedre arbejdsmiljøet, bemærker logistikchef Jørgen Larsen. Der er tale om en investering for cirka 50 millioner kroner. Plus et årelangt udviklingsarbejde med robotleverandøren Dematic.

FÆRRE LØFT

Det begyndte som så ofte før i arbejdsmiljøregi med en henstilling fra Arbejdstilsynet. Over en periode havde grøntvarerne udviklet sig til at blive Nettos største varegruppe. Der blev mange flere kasser med frugt og grønt at løfte rundt med for plukkemedarbejderne. I dialog med Arbejdstilsynet besluttede Netto, at det samlede antal løft skulle ned.

Det betød altså også, at et antal medarbejdere forsvandt. Jørgen Larsen vælger at se det som én måde, Netto indretter sig på fremtidens arbejdsmarked på. Det bliver ikke nemmere at rekruttere mennesker til den type arbejde fremover:

- Det at stå og plukke kasser i et højt tempo er altså ikke noget, der står øverst på unge menneskers liste over drømmejob.

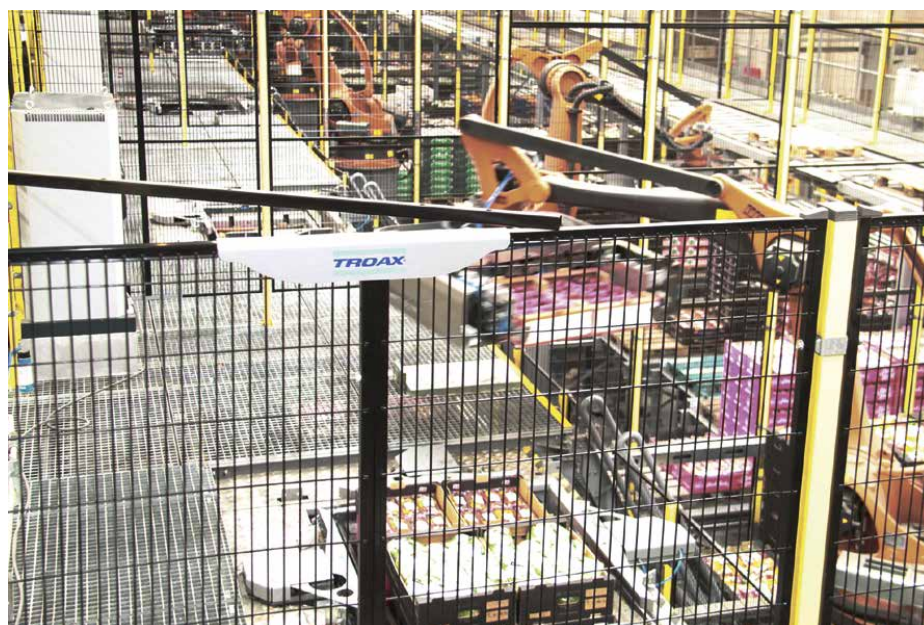
KUN FULDAUTOMATISK DUER

Netto ønskede at automatisere hele flytningen af frugt og grønt fra leverandør til kundepalle.

- Vi kunne have valgt en halvautomatisk løsning, hvor man stadig har fat i kasserne. Men på den måde flytter man bare arbejdsmiljøproblemet. Godt nok fjerner man de tunge løft, men til gengæld skaber man ensidigt, gentaget arbejde, ræsonnerer Jørgen Larsen.

ORANGE FANGARME

Man kan gå op ad en trappe til et kontrolrum. Herfra kan man stå og kigge ud over de 15 orange fangarme, der i hver sin indhegnede sektion løfter kasser fra et udvalg af paller fra leverandørerne og samler kasserne på den palle, der skal ud til den enkelte butik. Det ser enkelt

Netto har som den første supermarkeds kæde indført automatisk plukning af frugt og grønt. Fra venstre er det Lars Stærkær, Jørgen Larsen og Birgitte Oredson.

ud. Hvorfor har ingen gjort det her før? Hvorfor er Netto de første?

- Vi har gerne villet automatisere arbejdet længe. Men frugt og grønt er en levende vare. Det er svært. For at automatisere er det nødvendigt, at emnet er "uniformeret", som det hedder, altså ensartet, forklarer Jørgen Larsen.

- Da vi havde taget beslutningen, fandtes der ingen maskinleverandører med den rigtige tekniske løsning. Samtidig havde de svært ved at forstå, hvad vi gerne ville have. Firmaer sydfra har ikke altid så meget fokus på arbejdsmiljø. Vi måtte først gennem en dialog med en række firmaer, som gerne ville være med til at udvikle et system sammen med os. Til sidst faldt vores valg på det tyske firma Dematic, fortæller Jørgen Larsen.

DET UVENTEDE ER SVÆRT

Herefter fulgte en lang periode, hvor

robotterne skulle lære at løfte i et godt tempo, men alligevel med ynde. Kasser kan være skæve eller møre efter lang tid til søs og bagi lastbilen. Når en robot taber en kasse eller har andre uheld, skal de andre kunne fortsætte og holde produktionen i gang. Uventet at måtte lægge den beregnede pakkefølge om er en vanskelig opgave for en robotarm.

- Men selv da vi troede, vi var i drift, gik der yderligere halvandet år, før det kørte, fortæller Lars Stærkær.

BEGRÆNSEDE ARBEJDSMILJØOVERVEJELSER

De nye maskiner har ikke krævet så mange arbejdsmiljøovervejelser, så det gør noget. Maskindirektivet skal overholdes, men det er indskrevet i kontrakterne med leverandøren. Det er fortsat leverandørens folk, der holder robotarmene

ved lige og retter fejl. Derfor deltager de på Nettos kurser om arbejdsmiljø, så de kender de interne regler og skikke.

Igennem hele forløbet har Netto brugt en arbejdsmiljørådgiver til både det ergonomiske og det maskintekniske.

DE SIDSTE PLUKKERE

Til gengæld er de tunge løft væk. Næsten. Der pakkes stadig manuelt, når der er tale om lette varer. Og ananas. Så for de tilbageværende plukkemedarbejdere skal miljøkonsulent Birgitte Oredson stadig holde fokus på sunde vaner med de tunge løft.

- Men de er ikke bare blevet overladt til sig selv. De har også fået nye hjælpemidler. Bl.a. bedre trucks og et "pick-by-voice"-system, oplyser Lars Stærkær.

Frem for alt har de fået lettere kasser at løfte på. ■

- Sikkerhedsmateriel
- Faldsikring
- Ankerpunktsløsninger
- Teknisk Service

Vores viden er din sikkerhed

www.icm-arsima.com

Fremtiden kommer forbi til november:

Kørestol med forprogrammerede ruter

*”Når jeg bli’r gammel
Så vil jeg sidde på en stol
Som selv kører mig ud på toilettet,”
sang Gnags ikke.*

Men hvis det gamle, aarhusianske rockband skulle vælge at gendigte den gamle klassiker, når de selv kommer på plejehjem, kunne den nye tekst passe meget godt. I Faaborg-Midtfyn Kommune afprøver de fra november fem robotkørestole fra det japanske robotfirma TMSUK i tre måneder.

- Det er egentlig en traditionel kørestol, men én af de smarte detaljer er, at man træder ind i den bagfra, så man kan rejse sig fra en anden stol og gå direkte over i den. Man kan få den til at bakke hen til den stol, hvor den ældre sidder, eller få den til at køre hen til toilettet. Vi håber, de fleste ældre selv vil kunne betjene den, fortæller Michael Bech Petersen, der er udviklingskonsulent på ældreområdet i Faaborg-Midtfyn Kommune.

Stolen vil også ved et enkelt tryk på en knap kunne fragte den ældre andre steder hen – fx til træning eller tv-kigning.

- Og så kan den hjælpe den ældre til at komme op i nogenlunde stående stilling,

Odense i samarbejde med Fuji Machine

Også i Odense Kommune er et samarbejde med japanske teknologi-virksomheder i gang: Odense Velfærdskonsortium har aftalt tre års samarbejde med japanske Fuji Machine, hvor man bl.a. vil teste en såkaldt ”support robot”. Robotten skal gøre de ældre mere mobile og aflaste medarbejderne for nogle af de daglige arbejdsgange, herunder tunge løft.

så vedkommende eksempelvis kan nå noget i et skab. Jo mere borgeren kan gøre selv jo bedre for borgeren – og desto mere aflaster vi personalet, forklarer Michael Bech Petersen.

BEDRE ARBEJDSMILJØ

Udover at gøre de ældre mere selvhjulpne er målet med stolen, at den skal forbedre arbejdsmiljøet for ældreområdets medarbejdere.

SAMARBEJDE MED JAPANERE

Faaborg-Midtfyn Kommune har endnu ingen konkrete erfaringer med robotkørestolen. Ved at indgå et samarbejde med det japanske firma om at teste kørestolen, høster kommunen selv vigtige erfaringer: Personalet får føling med

at arbejde med ny teknologi. Og ikke mindst får kommunen lov til at beholde de fem kørestole efter de tre måneders afprøvning. Det er TMSUK, et japansk mobilselskab og den japanske stat, der afholder alle udgifter.

SAMARBEJDE MED PRODUCENTER

For fire år siden besluttede kommunens ældre- og handicapråd at gøre mere for at snuse sig frem til ny velfærdsteknologi og indføre den i kommunen. Én fremgangsmåde er som i tilfældet med de japanske robotkørestole at samarbejde med producenter. Som noget nyt vil samarbejdet fremover også blive tilrettelagt igennem udbud.

- Vi er netop i gang med at forberede et såkaldt funktionsudbud sammen med virksomheder, der producerer hjælpemidler til forflytning. I sådan et udbud fokuserer vi på en forandringsproces, der kan forbedre arbejdsmiljøet. Vi lægger os ikke fast på et bestemt hjælpemiddel, men spørger i stedet, hvordan vi kan løse opgaver med forflytning bedst muligt, fortæller Michael Bech Petersen.

VI ER ALTID PÅ UDKIG

At der i vid udstrækning skulle være tale om robotter, når man taler velfærdsteknologi, er nok lige at stramme skruen lidt rigeligt, mener Michael Bech Petersen.

Regentparret besigtiger velfærdsteknologi i Faaborg-Midtfyn Kommune. På billedet demonstreres en ben-løfter. Foto: Mette Krull

Vippeseng

Se video af vippesengen, Faaborg-Midtfyn Kommune har købt

<http://vimeo.com/103750551>

Prins Henrik i badestolen Carendo – én af de velfærdsteknologier, Faaborg-Midtfyn Kommune allerede har taget i anvendelse. Foto: Mette Krull

- Selv om vi kalder det velfærdsteknologi, så er det i bund og grund almindelige hjælpemidler, som bare bliver bedre og bedre, anfører han.

- Det nærmeste, vi kommer en robot, er vores robotstøvsugere, erklærer han.

Mindre kan også gøre det, og kommunen er konstant på jagt efter nye løsninger:

- Vi er altid på udkig. Er der noget, vi synes, er spændende, så prøver vi det af.

BENLØFTER OG VIPPESENG

Kommunen har prøvet et apparat af, de fandt tilfældigt på nettet: En leg-lifter.

- Den er en kæmpe hjælp. Den kan løfte benene op i sengen. Lige præcis på det område har vi mange dårlige arbejdsstillinger, fortæller Michael Bech Petersen.

Én af de lokale producenter har udviklet en ny seng:

- Han ringede: "Kunne I ikke tænke jer at afprøve sengen og sige, om der er noget, jeg skal gøre anderledes," spurgte

han. Vi samarbejder gerne med producenterne, slår Michael Bech Petersen fast. Kommunen har købt nogle af producentens senge til et nyt plejecenter, der snart opføres. ■

Overblik:

Fra vasketoiletter til spiserobotter

Center for Velfærdsteknologi under Kommunernes Landsforening har lavet en rapport, der giver et overblik over udbredelsen af velfærdsteknologi fra vasketoiletter til spiserobotter. Rapporten beskriver de arbejdsmiljømæssige fordele, teknologierne kan medføre. Men den fortæller også om bl.a.

- medarbejdere, som frygter at miste deres arbejde
- medarbejdere, som er utrygge ved at ændre vaner

Link til rapporten:

www.kl.dk/Aktuelle-temaer/Center-for-velfardsteknologi/Download

Arbejds miljøuddannelsen 2014

Igen med **gennemførelsesgaranti** til kr. 4.175,- pr. deltager.
Eksklusive kurser (*) koster kr. 4.675,- pr. deltager.
30 forskellige byer i landet og på engelsk.

www.am-uddannelsen.dk

Sjælland og øerne Hillerød Kalundborg *Korsør *København Køge Lyngby *Næstved *Roskilde Slagelse	Jylland *Frederikshavn *Herning Hjørring Holstebro *Horsens *Randers Skjern Viborg *Aalborg *Århus	Syddanmark Esbjerg *Kolding *Odense *Sønderborg Tønder *Vejle *Åbenrå
--	---	---

Tlf. 70 107 706

Stor interesse for den intelligente seng på messen Health & Rehab Scandinavia betød, at producenten KR måtte lave demonstrationer fra morgen til aften.

Hospitalssengen vender selv patienten

Det tunge arbejde med at vende borgere med nedsat mobilitet kan sengene i fremtiden næsten klare selv. En nyudviklet

seng, som i øjeblikket er til afprøvning på Regionshospitalet i Randers, kan hæve sig sidelæns og derved med hjælp fra tyngdekraften gøre det nemmere for plejepersonalet at gelejde patienter over i nye positioner, så de eksempelvis undgår liggesår. Den kan også hjælpe med at lægge patienterne i stillinger, der passer til de operationer, de har fået. Eller løfte patienterne op i siddende position, når det er spisetid. Hvis madrassen er våd eller patienten rejser sig og går, kan den varsle personalet.

Det er også planen, at sengen senere skal kunne sende oplysninger af forskellig art til den elektroniske patientjournal.

Hospitalssengen blev vist frem på Health & Rehab Scandinavia i september i år.

INTERESSEREDE KOMMUNER

Det er ikke kun sygehuse, der har vist interesse for den nye seng, oplyser kommunikationschef Liv-Janne Fiksdal Hansen

fra producenten bag sengen, KR i Hadsten.

- Der er næsten lige så stor interesse for sengen i kommunerne som på sygehuse, fortæller hun.

Det meste af 2014 vil blive brugt på at teste sengen yderligere.

Men allerede fra sidst på året håber KR, at færdige senge vil være i brug på Regionshospitalet i Randers. ■

“Der er næsten lige så stor interesse for sengen i kommunerne som på sygehuse”

LIV-JANNE FIKSDAL HANSEN,
KOMMUNIKATIONSCHEF I KR

Badestol reducerer løfteskader

Efter at Flemløse Plejehjem i august 2011 fik ny badestol er mange arbejdsskader efter tunge løft skyllet ud med badevandet

Før badestolen havde Flemløse Plejehjem mellem 10 og 12 arbejdsskader om året. Det var forstrakte skuldre eller ømme knæ særligt efter opgaver med at hjælpe ældre med at tage et bad. Sådan er det ikke længere.

I 2011 kom plejehjemmet med i et velfærdsteknologisk projekt med navnet "Flyt i flok." Det betød helt nye forhold for de badende og deres hjælpere. Plejehjemmet har i dag tre højteknologiske badestole, som skåner både borgeren og personalet. De nye badestole har fjernet en del af plejehjemmets korte sygefravær.

"Badestolene med navnet Carendostolen kan køre op og ned og vippes. Det gør badningen til en behagelig oplevelse for den ældre og hans medhjælper. Det er tilstrækkeligt med én hjælper, når den ældre skal i bad, når man har en badestol i den kaliber"

Badestolene med navnet Carendostolen kan køre op og ned og vippes.

Det gør badningen til en behagelig oplevelse for den ældre og hans medhjælper. Det er tilstrækkeligt med én hjælper, når den ældre skal i bad, når man har en badestol i den kaliber. Det giver luft til at klare andre opgaver, men det giver også en bedre kontakt mellem borgeren og hjælperen. Da de var to hjælpere, var de optaget af at tale med hinanden, så samarbejdet kunne køre gnidningsfrit. Nu kan hjælperen tale med den ældre i stedet for.

Assens Kommune har nu investeret i 40 nye stole, så andre plejehjem også kan nyde godt af badestolens teknologiske fortrin. ■

SUND HUD MED
REN SAMVITTIGHED

Nu kan du få en komplet serie af svanemærkede håndhygiejneprodukter

Uanset hvor genstridigt snavset er, kan du få rene hænder med ren samvittighed. Vi har udviklet en række produkter med udelukkende milde og effektive ingredienser.

Resultatet er et bredt program af svanemærkede håndhygiejneprodukter - cremer før og efter arbejde, milde sæber og en effektiv håndrens. De hjælper dig til rene hænder, sund hud og et grønnere aftryk.

SÆT DIT
MILJØAFTRYK
MED REN
SAMVITTIGHED

Kontakt os på tel. 6471 2112
info@plum.dk • www.plum.dk

plum

Claus Christian Holmen (t.v.) og servicemontør Morten Lorentzen fra Gram Commercial kan snart rulle gasflasker og svejseudstyr på en vogn hele vejen til arbejdsstedet i stedet for at løfte rundt med det.

Nye transportvogne til varebiler

Små transportvogne kan tage mange tunge løft i opløbet

Ambulancer har i årtier været udrustet med bærer, som automatisk klapper ud, når man trækker dem ud og klapper sammen, når de skal tilbage i bilen. Nu er der kommet en ny transportvogn på markedet, som kan det samme. Vognene består af et understel efter samme princip som bærerne i ambulancerne. Ovenpå stellet kan kunderne få det, der passer til deres arbejdsopgaver. Det kan fx være et arbejdsbord og opbevaring, eller det kan være en løftearm, der hjælper med tunge løft. Det er firmaet Jens Linde A/S, der forhandler vognene, der bærer navnet Dynnox.

TUNGE SVEJSEAPPARATER OG GASFLASKER

Blandt de første købere er Gram Commercial, der producerer køl og frys

til bl.a. storkøkkener. Virksomhedens 15 montører kører ud til kunder for at montere eller efterse køle- og fryseapparaterne. Især montage er tungt arbejde:

- Montørerne skal bruge både gasflasker og et svejseapparat på 25 kilo, og det er ikke noget, man bare sådan lige hanker op i. Nogle gange er bilerne nødt til at parkere op til måske en halv kilometer fra det sted, hvor montørerne skal arbejde. Og når montørerne skal løfte gasflaskerne ud af vognen, kan det give nogle drej i ryggen, som

den ikke kan tåle. Det har vi dog fået lavet en løsning på. Vognene skal så løse problemet med at transportere flasker og svejseapparat, fortæller Claus Christian Holmen, salgs- og servicechef i Gram Commercial.

- Vognene er relativt dyre, men det koster ikke lige så meget, som en medarbejder, der får en arbejds-skade. Desuden kan man jo ikke erstatte

en ødelagt ryg. Jeg vil i hvert fald få det dårligt, hvis en medarbejder får ødelagt ryggen, blot fordi han udfører sit arbejde,

"Vognene er relativt dyre, men det koster ikke lige så meget, som en medarbejder, der får en arbejdsskade. Desuden kan man jo ikke erstatte en ødelagt ryg"

CLAUS CHRISTIAN HOLMEN, SALGS- OG SERVICECHEF I GRAM COMMERCIAL

Direktør i Bast og Co Jens Hansen og Ole Christiansen, Servicetekniker, demonstrerer, hvordan den nye vogn gør, at alt værktøj kan rulles rundt.

som han skal, bemærker Claus Christian Holmen.

Gram Commercial har bestilt fire transportvogne, men Claus Christian Holmen tror, at de øvrige montører hurtigt finder ud af, at vognene også kan være noget for dem, når først nogle af deres kolleger har en.

- Jeg håber, at når først de ser kollegerne køre rundt med vognen, så vil der ikke gå ret mange dage, før de kommer og siger, at sådan én vil de også have, siger Claus Christian Holmen.

VÆRKTØJSREPARATION

Bast og Co., der beskæftiger sig med at

reparere værktøjsmaskiner i metalindustrien, har også investeret i vognene fra Jens Linde.

- Vi kører ud til kunderne og reparerer maskinerne på stedet. Normalt har vi haft fire-fem kufferter med, som vi har transporteret rundt på en sækkevogn. Nu kan vi få det hele pakket ned på en vogn, så vi ikke skal slæbe på det. Og vognen kører lige ud af bilen, fortæller Jens Hansen, der er administrerende direktør i Bast og Co.

Bast og Co. får vognene færdigleveret med en værktøjskasse boltet fast oven på stativet.

Transportvognene fås i tre størrelser og passer til alle varebiler op til 3,5 tons. ■

Sikkert lager - sikre medarbejdere

Er sikkerheden god nok på lageret?
Overholder vi de krav og regler, vi skal?

På mange lagre sker der hvert år arbejdsulykker, fordi reolerne ikke overholder gældende regler og krav. Ulykker, der let kunne have været undgået ved det lovpligtige, årlige sikkerhedstjek udført af fagligt uddannede inspektører.

FLAM, brancheforeningen for virksomheder med speciale i lagerindretning og materialehåndtering, og virksomheder associeret med FLAM varetager det årlige lovpligtige eftersyn af reoler og lagerudstyr.

Et eftersyn, der med garanti følger gældende regler og lovgivning og er udført af medarbejdere, der:

- har den rette faglige uddannelse og tekniske indsigt
- har viden om de aktuelle danske og europæiske regler og krav
- har adgang til aktuelle belastningstabeller og anden relevant data

Med fagligt uddannede inspektører er du garanteret et korrekt sikkerhedstjek, så du kan sikre dig selv og dine medarbejdere i arbejdet på lageret.

Har du og din virksomhed råd til at lade være?

Læs mere på FLAM's hjemmeside og bliv klogere på din sikkerhed på lageret

www.flam.dk

Nu over 200 på LinkedIn

**Hurra, der er nu over 200 personer i ArbejdsmiljøNETs gruppe på LinkedIn.
Det vil vi gerne fejre ved at tilbyde**

**Gratis medlemskab
for resten af 2014**

til de mere end 200, der allerede er med i gruppen og til alle, der tilmelder sig ArbejdsmiljøNETs gruppe på LinkedIn inden den 15. november.

Skynd dig!

Desto før, du tilmelder dig, jo flere gratis glæder kan du nå at få del i.

- Et gratis eksemplar af vores medlemsblad ArbejdsmiljøNET
- Tre årsmøder - ét i hver af vore regioner (nord, syd og øst)

Send en mail til info@arbejdsmiljonet.dk, hvor du fortæller, at du gerne vil være gratis medlem af ArbejdsmiljøNET resten af 2014.

Tilbuddet gælder kun nye medlemmer.

ArbejdsmiljøNETs liv på LinkedIn

Men hvad er formålet med, at du nu skal bruge tid og kræfter på at holde dig selv og dit netværk ved lige på denne sociale portal?

- Ja, for det første er der ifølge LinkedIn selv mere end en million danskere med en profil.
- For det andet er LinkedIn et fortræffeligt mødested mellem arbejdsgivere og arbejdssøgende.
- En tredje grund kan være, at du kan finde mange kolleger fra arbejdsmiljøbranchen på sitet.
- Dit interaktive C.V. kan så være en fjerde og sidste grund, vi kan nævne her. Giv og få anbefalinger. Læg video, tekst og andre eksempler på dine egne opgaveløsninger ud. Et

nuanceret billede af, hvem du er, kan begynde at tegne sig. Det kan andre arbejdsmiljøprofessionelle - eller arbejdsgivere - have gavn af.

Næste gang du har behov for hjælp til et problem mht. arbejdsmiljø, så prøv - måske bare for sjov - at lave en søgning på LinkedIn. Måske finder du personen, der har det, du mangler.

Sådan gør du

Hvis du vil være med i gruppen med navnet arbejdsmiljønet, så gør følgende: Log på. Skriv arbejdsmiljøNET i søgefeltet øverst. Vælg at søge under "grupper". Klik søg.

Sæt spot på stress og mobning

Et godt arbejdsmiljø er en gevinst for alle. Når medarbejderne trives på arbejdspladsen, smitter det af på glæden ved at gå på arbejde, som igen kan give mindre sygefravær og færre fejl i arbejdet. Derfor kan det på alle måder betale sig at arbejde for at skabe en arbejdsplads uden stress og mobning.

BAR Kontor har netop lanceret to arbejdshæfter til brug i forebyggelsen af henholdsvis stress og mobning. De supplerer BAR Kontors eksisterende elektroniske værktøjer om de samme emner. Alle materialerne er gratis.

Tag hånd om stressen

Uanset vores rolle eller placering i organisationen har vi mulighed for – eller måske lige frem ansvar for – at gøre en indsats for at undgå stress. Men det svære er, hvad man kan gøre. Det giver arbejdshæftet svar på med en række konkrete tiltag, man kan sætte i værk på de fire niveauer i en virksomhed: Individ, gruppe, leder og organisation.

"Tag hånd om stressen – et arbejdshæfte" er tilgængelig på www.barkontor.dk

Forebyg mobning

Mobning har mange ansigter og der er mange indgangsveje til at forebygge mobning. Det er netop de forskellige tiltag, man kan sætte i værk på virksomheden, som er i fokus i vejledningen. Lige som der også er gode råd til de involverede parter, når mobning opstår. Og ingen kan se sig fri for at være involveret – heller ikke vidnerne.

"Forebyg mobning!" er tilgængelig på www.barkontor.dk

Om BAR Kontor

I BAR Kontor samarbejder arbejdsmarkedets parter for at sikre et godt arbejdsmiljø på private kontorarbejdspladser. BAR Kontor består af repræsentanter fra Dansk Erhverv, DI, Lederne, HK/Privat, HK HANDEL og Prosa.

På www.barkontor.dk kan du finde en bred vifte af værktøjer, der skal klæde dig og dit kontor på til at få et godt arbejdsmiljø, bl.a. materialerne om stress og mobning.

Tomt arbejde:

Ingen vil opdage, hvis jeg bliver hjemme

Nogle må løbe stærkere på arbejdet, mens andre må få det til at se ud, som om de har travlt

Nogle har travlt på arbejde. Rigtig mange ved faktisk ikke, hvad de skal tage sig til i store dele af arbejdstiden. Først beskrev den unge svenske forsker Roland Paulsen i en bog, hvordan arbejde i det moderne samfund bliver mere og mere overflødigt.

Sidste år forsvarede han så en ph.d., hvor han igennem interview med 43 svenske arbejdstagere afdækkede fænomenet tomt arbejde: At der er mennesker, som har masser af overflødig tid, mens de er på arbejde, som de bruger til at gå på Facebook, læse bøger eller bygge en bil til sig selv. Og næste skridt for den unge svenske forsker Roland Paulsen bliver at undersøge, hvordan andre mennesker tilpasser sig arbejdsopgaver, som de egentlig synes er for kedelige eller nemme.

Formålet er at synliggøre, at lønnet arbejde i stigende grad handler om at omfordele velfærd frem for at skabe den. At selv om nogle betaler dig for at gå på arbejde, så er du altså på en slags overførselsindkomst, fordi det produkt, du skal forestille at lave, ikke er ret synligt for verden omkring dig. Det betyder ikke ret meget, om du er der eller ej. Det kan svare lidt til den beslutning, vi har truffet i Danmark om at sende kontanthjælpsmodtagere på gaden for at feje blade sammen eller måske endda fjerne hundes efterladenskaber. De skal helst arbejde, for at det i alles øjne ser ud, som om de fortjener de penge, de får fra det offentlige. På tilsvarende vis kunne vi godt sende mange af os med et lønnet arbejde hjem langt tidligere – men i stedet prøver vi at få det til at se ud, som om vi har travlt. Der kommer slet ikke det ud af anstrengelserne, som der burde – når man ser på antallet af timer lagt i opgaven.

INTERNATIONALT FÆNOMEN

Det er ikke bare de 43 svenskere, som

meldte sig til at deltage i Roland Paulsens forskning, som oplever, at der er så lidt at lave på deres arbejde, at de kun behøver halvdelen af arbejdstiden på at gøre sig færdige. Det er et internationalt fænomen:

Den svenske sociolog Roland Paulsen afsluttede i 2013 et forskningsprojekt, hvor 43 svenskere fortalte om den halvdel af deres arbejdstid, hvor de ikke har mere at lave.

- Jeg blev interesseret i området, da jeg blev bekendt med internationale studier, som viser, at mange har to timer hver dag, hvor de ikke arbejder. Det er en ting, der ikke rammer alle. Arbejdslivet er ulige fordelt hvad økonomi, sikkerhed, autonomi og travlhed angår, siger Roland Paulsen.

- Nogle må arbejde hele dagen uden pause, mens andre kan dovne den, mens de er på arbejde, fortsætter han. Oven i købet er sidstnævnte gruppe meget ofte de mest vellønnede.

FRUSTRATION

For et par år siden skrev en tysk kommunalt ansat, at han ikke havde foretaget

sig noget på sit arbejde siden 1998. Og i en nylig skandale-sag i Sverige skiftedes 20 ansatte i det svenske mineselskab LKAB i flere år til at lade én stemple de andre ind, mens de andre blev hjemme. Det mærkeligste var, at firmaet var så lang tid om at finde ud af, at medarbejderne snød.

Men det er ikke en hovedregel, at mennesker, som har et såkaldt tomt arbejde, bevidst har sat sig for at snyde.

- Det mest overraskende resultat for mig var, at tomt arbejde var noget, man bare blev kastet ind i – i og med at arbejdsopgaverne ikke var tilstrækkelige til, at man kunne fylde arbejdsdagen ud med dem, fortæller Roland Paulsen. For ikke at risikere at miste sit arbejde fortsætter man med at få det til at se ud, som om man har meget at lave. I frustration eller som protest finder nogle medarbejdere på at udfylde arbejdstiden med alt muligt, som intet har med de egentlige opgaver at gøre.

LEVERE KVALITET

Vi bliver stadig som hovedregel betalt for at sidde på vores pind i et bestemt tidsrum. Ikke pr. stykke færdigt produkt, vi leverer. Og jo mere ekspertise, man har som medarbejder, vil det som oftest blive tiltagende diffust for chefen, hvor lang tid det tager dig at passe dit arbejde. Derfor kan det tit være tekniske jobs, der indeholder tomt arbejde. Men det behøver det ikke være.

Roland Paulsen medgiver, at nogle jobs har en betydelig elastik i kvaliteten. Hvis man fx skal levere en rapport om trivsel, kan detaljeringsgraden være afgørende for, hvor lang tid man har brugt på rapporten. Og i sin forskning har han fundet elementer af vægning over for visse opgaver inden for eksempelvis

Foto: Flickr.com/Peter Baer

Man kan kede sig syg

Fænomenet "bore-out" er en sindstilstand, hvor man i kraft af et indholdstomt arbejde keder sig syg. Fænomenet er ifølge Roland Paulsen formuleret i bogen *Bore-out* af to ledelsesteoretikere – Rothlin og Werder – fra Schweiz.

- Det kan være meget smertefuldt bare at sidde der og glo i så mange timer. Bore out er én meget klar sundhedsmæssig konsekvens af tomt arbejde, siger Roland Paulsen. Men der bliver også af andre peget på, at tomt arbejde kan være led i at restituere sig oven på perioder med intenst arbejdspress. I den sammenhæng kan tomt arbejde være et nødvendigt element på steder med høj produktivitet.

i det moderne samfund – også når man fraregner sjusk og umoralsk adfærd – et reelt problem i misforholdet mellem den tid, hvor vi bliver aflønnet for at udføre vores arbejde og den tid, vi faktisk behøver for at blive færdige.

SKÆR I ARBEJDSSTIDEN

Overskydende timer skaber frustrationer blandt de berørte grupper på arbejdsmarkedet:

- Jeg synes bestemt, det er et problem, at mennesker er nødt til at lade som om de arbejder, i stedet for at de bare går hjem, når de er færdige, bemærker Roland Paulsen.

Tomt arbejde kan være et symptom på, at der er behov for at reducere arbejdstiden i samfundet. Tomt arbejde kan i sig selv være en slags automatisk reduktion af arbejdstiden, som kommer nedefra.

Men i stedet for at lade arbejdstagere sidde og stirre formålsløst ud i luften, kan det være en vej frem for samfundet at udvikle alternative måder at distribuere velfærd på, mener Roland Paulsen. For eksempel at fordoble antallet af ferieuger. ■

BYG, RENOVÉR OG NEDRIV

PÅ EN ARBEJDSMILJØRIGTIG MÅDE

KONTAKT

Annika Thorslund
Tlf. 56 40 18 87
antnd@cowi.dk

Autoriseret arbejdsmiljørådgiver.
Godkendt udbyder af
arbejdsmiljøuddannelserne

LÆS MERE

www.cowi.dk/arbejdsmiljoe

COWI

kompetent • dedikeret • præcis

Procurator

- din full supply partner!

Procurator er velkendt som den største nordiske aktør i feltet **personligt sikkerhedsudstyr** - både som leverandør og producent. Vort sortiment udvikler sig naturligt og løbende i takt med markedets efterspørgsel på full supply leverandører, og vi har senest tilføjet facility-produkter til professionel rengøring.

Din full supply partner - arbejdsmiljø, sikkerhed, facility, kantine, uddannelse, service-eftersyn

info@procurator.dk
Tel kundeservice +45 7611 5000
www.procurator.dk

procurator

Forskningsbaseret rådgivning

Læs mere om
seminarerne
'WorkSpace Design'
og **'Reducér MSB'**
og tilmeld dig nu!
www.bamr.dk

Et partnerskab mellem Arbejdsmiljørådgiverne og det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA)

ARBEJDSMILJØ**AKADEMIET**

